

PALGATÖÖLE?

Lühifilmi eesmärk on arutleda palgatöö plusside-miinuste üle, tutvustada Eesti tööturгу ja palgataset avalikus ning erasektoris.

eluotsused.ee/palgatoole

TAUSTAINFO

Lihtsustatult öeldes on palgatöötaja inimene, kes töötab kellegi teise heaks ja saab oma oskuste ning teadmiste eest tasu. Palgatöötajad on nii avalikus sektoris (nt meditsiin, haridus, linna- või vallavalitsus), erasektoris kui ka kolmandas sektoris (mittetulundusühingud, vabaühendused).

Palgatöötajate seas on nii tippjuhte, keskastmejuhte, tippspetsialiste kui ka lihtsama töö tegijaid. Kui veel 10–15 aastat tagasi tähendas palgatöö 8-tunniseid tööpäevi töökohal, siis praegu on trend paindlike töövormide suurenemise poole, mis tähendab ka võimalust teha tööd väljaspool töökohta (nt kodus). Samuti on ilmnunud palgatöötajate osakaalu vähenemine ja osajaga töötamise suurenemine.

Töötajad

Eestis on üle 650 000 ametikoha, millest suurem osa on erasektoris. Valdkonniti on suurimad töötajad erasektorist: töötlev tööstus (18%) ja kaubandus (15%). Suuruselt kolmas töötaja on avalikust sektorist ja selleks on haridusvaldkond (10%).

Eesti ettevõtluse struktuurist moodustavad umbes 95% mikroettevõtted – need on ilma palgatöötajateta või alla kümne töötajaga ettevõtted. Vähemalt 250 töötajaga suurettevõtteid on vaid ligi paarsada, neist üle poole tegutseb Tallinnas. See tähendab, et kuigi mikroettevõtted võivad pakkuda tööd põnevas valdkonnas ja väikeses kollektiivis, võib seal ette tulla nn karjäärilagi ning tööelu alustaval inimesel on lihtsama töö tegijast tippspetsialistiks areneda ilmselt hõlpsam keskmise suurusega või suurettevõttes.

Palgatöötaja elu peetakse võrreldes ettevõtja omaga lihtsamaks ja vähem vastutusrikkaks. Samuti on mõnel erialal keeruline ise endale töötajaks ehk ettevõtjaks hakata: nt kirurg, minister jne.

Sissetulek

Esimest töökohta otsides tuleb arvestada sellega, et kogemusteta töötajale pakutakse tavaliselt esialgu väiksemat töötasu. Selleks, et tööturul kogemusi saada, tasub vastu võtta ka soovitud väiksema palgaga töö. Palgainfo Agentuuri viimaste aastate uuringud on näidanud, et tavaliselt erineb palgasoo ja tegelik palk umbes kolmandiku võrra (nii noorte kui ka vanemate töötajate puhul).

Eestis on kõige kõrgemad palgad Tallinnas, Harjumaal, Tartus ja Tartumaal. Nende piirkondade palgatase on kas Eesti keskmine või ületab seda. Erasektoris maksavad välisomanduses ettevõtted tavaliselt suuremat palka kui Eesti omanikega ettevõtted. Tegevusalade lõikes makstakse suurimat palka info ja side tegevusalal, samuti finants- ja kindlustussektoris. Kõige madalamad palgad on majutuses ja toitlustuses. Eesti Panga tööturu analüüsis viidatakse, et suurte palgaerinevuste üks põhjus on erinev ametialade struktuur ja töötajate haridustase.

IDEID JA SOOVITUSI ÜLESANNETEKS

Kutsuge tundi külaline Eesti Töötukassast või mujalt, kes räägiks järgmistel teemadel: milline on praegu tööturu olukord, üldised trendid ja suundumused, kuidas kujuneb ja millest sõltub palk, milline on palk eri valdkondades, millised on noorte õigused tööturul.

- Aruteluküsimusi:
 - Milline on eduka töövestluse ABC? Mida silmas pidada vestluseks valmistumisel ja mida vestluse ajal?
 - 16-aastane Jaanika soovib minna suveks tööle. Kuidas Jaanika endale sobivaima töökoha leiaks?
 - 16-aastase Jaanika vanemad sooviks suveks oma Saaremaal asuvasse maasikatallu töölisi leida. Mida Jaanika vanemad sobivate tööliste leidmiseks teha võiks?

- Rühmatööd:
 - Googeldage ennast ja analüüsige, millise mulje jätate praegu veebis oma potentsiaalsetele tööandjatele. Kas on valdkondi/ameteid, kuhu praegu veebis leiduva põhjal teid tööle ei võetaks?
 - Vaata [Haridusportaali ametite andmebaasi](#). Leia amet, millest varem kuulnud ei ole, ja tee endale selgeks, millega tegu. Korraldage võistlus meeskondade/pingiridade vahel: kes saab kiiruse peale tahvlile kirja kõige rohkem tundmatuid ameteid. Täiendage suuliselt, mida neis ametites tehakse.
 - Uurige välja, milline on Eesti keskmine palk ja milline on keskmine palk teie kodukohas võrreldes Eesti keskmisega. Millised tegurid avaldavad mõju kohaliku palgataseme kujunemisele?

- Individuaalülesanded:
 - Õpetaja prindib mõnest töötisinguportaalist välja töökuulutused ja iga õpilane tõmbab endale loosiga ühe tööpakkumise. Õpilane kehastub tööotsijaks ja „kandideerib”.
 - Õpilane koostab CV, motivatsioonikirja.
Juhised: www.tootukassa.ee/et/teenused/tootsingud/abiks-kandideerijale
 - Õpilane koostab Europassi CV ja kaaskirja.
Juhised: europass.cedefop.europa.eu/et/documents
 - Õpilane koostab video-CV.
Juhised: tele2.ee/blogi/teletarkus/videokandideerimine
 - Leia omakeelsetele ametitele võõrsõnalised vasted. Õpetaja kirjutab tähendused tahvlile / kuvab seinale, õpilane leiab vasted. Ametid: arst – doktor, õpetaja – pedagoog, kunstnik – artist, mägironija – alpinist, ehituskunstnik – arhitekt, helilooja – komponist, lilleseadja – florist, salapolitseinik – detektiiv, juhataja – direktor, juhiabi – sekretär, ajakirjanik – reporter, teadustaja – diktora, raamatukoguhoidja – bibliograaf, uute mudelite looja – modelleerija, tsirkusevõimleja – akrobaat, salakuulaja – spioon, lendur – piloot, sportlane – atleet, loomateadlane – zooloog, näitlejatar – aktriss, kirjakandja – postiljon.

LUGEMISVARA

- Palgatöö plussid ja miinused
www.bondora.com/blog/et/ettevotlus-voi-palgatoo-kumb-on-sinu-jaoks/
- Palgastatistika www.stat.ee/et/avasta-statistikat/valdkonnad/tooelu/palk-ja-toojoukulu
- Eesti Panga kaks korda aastas koostatavad tööturu ülevaated
www.eestipank.ee/publikatsioonid/tooturu-ulevaade

Teadlike valikute tegemise audiovisuaalse õppematerjali loomist rahastati Euroopa Liidu struktuurivahenditest, meetme „Õppe seostamine tööturu vajadustega“ tegevuse „Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel“ taotlusvoorus „Koolide, kogukonna ja ettevõtjate koostöö toetamine ettevõtlusõppe praktilisemaks muutmiseks”.

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks